

Celem projektu jest rozpoznanie i wszechstronna analiza osadnictwa prekolumbijskiego w dorzeczu Atico, leżącym na północnym skraju obszaru peruwiańskiego wybrzeża określanego jako *Costa Extremo Sur*.

Jest to teren gdzie krzyżowały się oddziaływania z leżącego bardziej na północy obszaru kultur Paracas i Nasca, a położonych na południe od Atico dolin najbardziej południowej części wybrzeża Peru. Jednakże pomimo takiego usytuowania dorzecze Atico jest terenem dziewiczym w zakresie badań archeologicznych. W publikacjach i dokumentacji Ministerstwa Kultury Peru odnajdujemy jedynie zdawkowe informacje dotyczące znajdujących się w górach stanowisk z malarstwem naskalnym, pozostałości inkaskich dróg oraz zlokalizowanych na wybrzeżu śmietnisk muszlowych, społeczności zbieracko-rybackich.

Dopiero w latach 2017 i 2019 polsko-peruwiańska ekspedycja archeologiczna przeprowadziła tu rozpoznanie mające na celu określenie potencjału badawczego doliny. Zarejestrowano wówczas jaskinie z malowidłami i relikdami osadnictwa ludności zbieracko-łowieckiej oraz liczne stanowiska z materiałami wskazującymi na zasiedlenie tego obszaru od momentu pojawienia się tu społeczności o charakterze formatywnym po ekspansję imperium Wari. Na jednym ze stanowisk (El Curaca) uwagę zwróciła ceramika wykazującej podobieństwo do materiałów formatywnych z dolin Tambo i Quilca, jak również materiały, związane z dotychczas niezdefiniowaną kulturą Late Intermediate Period.

Projekt, jest interdyscyplinarnym zamierzeniem badawczym, gdzie oprócz archeologów do udziału zostali zaproszeni specjaliści z zakresu geografii osadniczej, botaniki (palinologia) oraz nauk fizyko-chemicznych, a także izotopowych analiz strontium i aDNA. W trakcie badań zostanie zanalizowany w aspekcie czasowo-przestrzennym przebieg i charakter zachodzących tu przemian osadniczo-kulturowych. Pionierski charakter będzie miało stworzenie dla całego regionu mapy osadnictwa prekolumbijskiego, z użyciem systemów informacji przestrzennej (GIS). Jednocześnie dla poszczególnych okresów zostanie też zdefiniowany charakter i znaczenie oddziaływań zewnętrznych (interakcji/migracji) w tworzeniu się obrazu kulturowego regionu. Dotyczy to oddziaływań ze strony społeczności zamieszkujących tereny leżące na południe i północ od doliny Atico, jak również oddziaływań z terenu wysokogórskiego.

Do tego celu zostaną wykorzystane wyniki, badań aDNA, pozwalające zdefiniować pod względem genetycznym populacje związane z kulturami archeologicznymi. Tło porównawcze badań stanowić będą wyniki analiz przygotowywanych już do opracowania w laboratoriach Uniwersytetu w Poznaniu 147 próbek z dorzeczy Tambo i Acari.

Uzyskane wyniki ukażą nie tylko rozwój społeczności prekolumbijskich zlewiska Atico na tle uwarunkowań środowiskowych, ale również będą miały istotne znaczenie dla ogólnych rozważań, dotyczących relacji człowiek-środowisko, zagadnienia roli migracji i interakcji kulturowej w formowaniu się społeczności.